

ЧЪРТИЦИ ЗА ПЪРВИ БЪЛГАРИ ПРАКТИЦИ-СЪДИИ

6. Димитъръ Наумовъ (род. 1851 умр. 1884 г.)

Единъ смѣлъ общественикъ. Възпитанъ въ Чешка гимназия, той бѣ продължилъ образованието си въ Хайделбергския и Лайпцигски университети специално по земледѣлието. Неговата енергия бѣше неизчерпаема и понѣкога тя надхвърляше границитѣ на енергичното за да се появи въ областта на буйното.

Наумовъ бѣше единъ отъ голѣмитѣ обществени и политически деятели въ Южна България. Имаше културно движение, на което той да бѣше чуждъ. Съ своя благъ характеръ той привличаше любовта на всички, които го окръжаваха. Въ Старо-загорско народъ — мало и голѣмо — го боготворѣше.

Той бѣше народенъ представителъ въ Областното събрание презъ всичкото време на своя животъ. Уви! животъ кратъкъ, животъ усѣянъ въ борба съ ненавистници, които не обичаха смѣлия и независимъ народенъ трибунъ и областенъ депутатъ.

Едва що се появилъ въ Източна Румелия и при първитѣ стѣпки на нейното управление, Димитъръ Наумовъ на 4 януарий 1879 г. бива назначенъ за председателъ на Старо-загорското департаментално (окръжно) съдилище, — длъжностъ, която той заема продължително време.

Въ своята обществена служба, както впрочемъ, и въ своята съдийска длъжностъ той имаше само единъ критерий за поведение и за държане къмъ хората — близки или далечни: независимостъ, нелицеприятие и въ всѣки случай образцова коректностъ въ отношенията си. На нападкитѣ отъ страна на неговитѣ партийни и обществени противници той отговаряше съ великодушна търпимостъ и съ шеги, които обезоръжаваха тѣзи противници.

Въ Областното събрание той вземаше думата по всички въпроси отъ землѣделско-стопански характеръ, които развиваше умѣло и въ които внасяше винаги единъ хуморъ и безобидна подигравка, безъ да щади свои или чужди.

Д. Наумовъ, като специалистъ, пише по землѣдѣлското стопанство и неговитѣ статии, популярни но и обосновани съ научни данни, се четѣха съ внимание и правѣха още повече позната и любима неговата личностъ.

Нѣма решение въ Областното Събрание по земеделско-стопански въпроси, което да не е взето при участието и вещото говорене на специалиста Д. Наумовъ.

Въ началото на 1883 г. той, въ сътрудничество съ А. Т. Илиевъ, основа и продължи до смъртта си в. „Земледѣлецъ“, който бѣше едно отъ първитѣ специални издания по селско стопанство, следъ освобождението, издание четено съ интересъ и увлечение.

Той принадлежеше къмъ партията, която искаше и работеше за Съединението, знамето на което бѣше грабнато по-късно отъ противната партия, наречена отъ Наумова казионна, защото, споредъ неговото шеговито тълкуване привърженицитѣ на тази партия гледали всѣкакъ да бждатъ около казната — руска дума която отговаря на турската хазна (държавно съкровище).

Смъртта на голѣмия общественикъ и председател на Старо-загорския сждъ, 23 януарий 1884 г. извика всеобща жалейка не само въ Старо-загорско, но и въ цѣла Южна България. Постоянниятъ Комитетъ, който представляваше Областното Събрание, когато то не заседаваше, закри заседанията си въ паметъ на покойния. Една делегация бѣше изпроводена въ Стара-Загора да присѣтствува на погребението му и надъ неговия гробъ се произнесоха речи, които разплакаха присѣтстващитѣ, Старо-Загорското общинско управление купи една нива недалечъ отъ града и въ срѣдата ѝ бѣше погребанъ този, който продължи да живѣе въ паметъта на своитѣ съотечественици*).

7. Василь Морфовъ

Единъ отъ много заслужилитѣ и независими сждии въ Източна Румелия. По произходъ отъ родители копривщени. Роденъ въ Одринъ, отъ гдето той е отишълъ въ Цариградъ и училъ въ гръцко училище.

Съ своето примѣрно поведение и съ любовта си къмъ работа и редъ той е обърналъ вниманието на стария Христо Тѣпчилеца, познатъ търговецъ, родолюбецъ и общественикъ, единъ отъ стожеритѣ на балкапанската българска търговия. Стариятъ Тѣпчилеца избира младия Василь Морфовъ за писаръ въ своето търговско писалище. Тукъ е билъ и други по-сетне пакъ сждия-практикѣ въ Източна Румелия — Стефанъ Петровъ Стефановъ.

Балкапанъ бѣше прочутъ търговски центъръ, центъръ разбира се, за българитѣ. Той бѣше като практически търговски и общественъ университетъ. Той даваше насока на българската политика, на българския черковенъ въпросъ, най-

*) По-късно останкитѣ му бѣха пренесени въ двора на черквата „Св. Дямитъръ“, дето почиватъ и сега.

важната точка около която се развиваше нашето народно дѣло веднага следъ възраждането. Даровитиятъ момъкъ Василь Морфовъ въ своята скромность не се решава да изпъква въ този кръгъ на смѣли, полезни и многозаслужили ликове. Той работи неуморно и заслужва вниманието, почестъта и любовта на Хр. Тъпчилеща, който го имаше за свой близъкъ и го направи такъвъ чрезъ брака му.

Освобождението го завърна въ Калоферъ гдето той е билъ членъ въ мѣстния меджлисъ — съветъ. Въ време на Руската окупация, той бива назначенъ за членъ въ съдебния съветъ въ Пловдивъ. Взима за кратко време живо участие въ централното управление на гимнастическитѣ дружества. По-късно въ Стара-Загора, той е председател на углавното отдѣление на тѣй нареченото департаментално (Окржжно) сѣдилище, на което председател е билъ енергичния общественикъ Димитъръ Наумовъ. Двамата председатели си конкуриратъ и по независимостъ и по пазене на своето лично достоинство.

Повтаряме, Морфовъ при своята скромность не е искалъ да използва ни една отъ връзкитѣ си, които е ималъ съ високопоставени хора било въ Източна Румелия, било отпосле въ Княжество България — следъ съединението.

Съединението на дветѣ Българияи го заварва въ Стара-Загора, гдето той е продължавалъ да бжде единъ достоенъ председател на сѣдилището.

Партизанскиятъ бѣсъ, проявенъ, както въ време на Съединението, тѣй сѣщо и отпосле, не е оставилъ на мира и този скромень работникъ по правосѣдието. Премѣстили го въ Враца, но той, обиденъ за ради това незаслужено мѣстение, далъ си оставката и отишълъ да живѣе и работи въ едно малко свое имение, което ималъ недалечъ отъ Стара-Загора. Съ трудъ и пестене той издържалъ децата си въ Одринъ, Пловдивъ и на чужбина.

Когато по-късно Ив. Саллабашевъ въ княжество България е станалъ министъръ на правосѣдието, той си спомнилъ за своя съотечественикъ, добриятъ и достойниятъ въ Румелийско време сѣдия, и го назначилъ изново за такъвъ въ Стара-Загора.

В. М. се е поминалъ въ 1898 г. Характернитѣ черти въ неговия животъ сѣ били: скромность, независимостъ, коректность, неуморень трудъ, пестеливость, любовъ къмъ близки и къмъ България.
